

Communiceren over Q-koorts: complex en nooit klaar

Goed communiceren in voor iedereen begrijpelijke taal is altijd al erg lastig. Over complexe onderwerpen als Q-koorts is dat niet anders. Dit geldt nog meer sinds eind 2009 bekend werd dat een positieve tankmelkuitslag ingrijpende gevolgen heeft voor een melkschapen- of geitenhouderij en voor het toekomstperspectief van de gezinnen die daarachter staan.

Voor liefhebbers van zeldzame huisdierrassen kwamen de problemen rond Q-koorts dichtbij toen eerst één en later nog een bedrijf met Friese/Zeeuwse melkschapen positief werd bevonden op Q-koorts. Zorgen om het voortbestaan van het ras werden actueel.

Het is bijna onmogelijk de stortvloed van berichten over Q-koorts te overzien. De berichtgeving komt van alle kanten via radio, tv, kranten en via het internet. Voor veel mensen is het ook moeilijk om de berichtgeving op waarde te schatten. Wat is waar en welke bron is betrouwbaar?

Uit de vele contacten die De Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) heeft met hobbyhouders met schapen en geiten blijkt dat er nog heel veel vragen zijn, bijvoorbeeld over vaccineren. Daarom wordt in dit artikel de informatie over Q-koorts nog eens op een rij gezet.

Besmetting door inademing

Q-koorts of Q-fever is een ziekte die wordt veroorzaakt door de bacterie *Coxiella burnetii*.

Q-koorts is een zoönose. Dit betekent dat besmetting van dier naar mens kan plaatsvinden. Mensen kunnen een besmetting

oplopen door het inademen van besmet stof. In de meeste gevallen veroorzaakt een besmetting geen verschijnselen bij dieren en bij mensen. Bij een deel van de besmette schapen en geiten treedt abortus op als meest opvallende verschijnsel. Daarbij kunnen ook dode of slappe lammeren worden geboren.

Als een besmetting bij mensen problemen veroorzaakt gaat het in de meeste gevallen om milde, griepachtige verschijnselen. Bij een ernstiger verloop begint de ziekte meestal acuut met hoofdpijn en hoge koorts. Wanneer er ziekteverschijnselen optreden, gebeurt dat gemiddeld vanaf twee tot drie weken na besmetting.

Rauwe melk vermijden

De bacterie wordt vooral uitgescheiden door aborterende schapen en geiten die met *Coxiella burnetii* zijn besmet. Daarom is het belangrijk om bij contact met deze dieren goede hygiëne in acht te nemen.

Zwangere vrouwen wordt geadviseerd om contact met schapen en geiten te vermijden tijdens en een paar weken na het lammen, zeker als zich abortusproblemen op het bedrijf hebben voorgedaan.

Kleine kinderen, ouderen, zwangeren en

mensen met verminderde weerstand zouden het drinken van rauwe melk en het

eten van rauwmelkse producten moeten vermijden. Aangezien de bacterie inactief wordt door pasteurisatie of koken vormen producten die gekookt of gepasteuriseerd zijn geen risico.

De beste garantie om Q-koorts te voorkomen is uiteraard voorkomen dat de scha-

pen of geiten besmet worden. Het beste middel hiervoor is vaccineren.

Als vaccineren niet mogelijk is (bijvoorbeeld omdat er nog geen vaccin beschikbaar is), zijn algemene hygiënemaatregelen des te belangrijker. Met het GD Keurmerk Zoönosen zijn de algemene en specifieke

maatregelen op het gebied van zoönosen op het bedrijf in kaart te brengen.

Schapen en geiten vaccineren

Ja, dat kan, mits er voldoende vaccin beschikbaar is. Het ministerie van LNV stelt in 2010 1,5 miljoen doses beschikbaar. De bedrijven die hun dieren verplicht moeten vaccineren, krijgen het vaccin als eerste geleverd. Dat zijn in 2010 alle bedrijven met melkschapen en melkgeiten. Ook houders van schapen en geiten op kinderboerderijen, dierentuinen en zorgboerderijen, in rondtrekkende kuddes, natuurgebieden en bedrijven die lammetjesaaidagen houden moeten verplicht vaccineren.

Daarnaast moeten alle bedrijven met meer dan vijftig schapen hun dieren vóór 1 augustus 2011 laten vaccineren. Alle andere schapen- en geitenhouders kunnen hun dieren vervolgens vrijwillig laten vaccineren mits voldoende vaccin beschikbaar is.

Als u hiervoor in aanmerking wilt komen kunt u het vaccinatieformulier op www.capraovis.nl invullen en retourneren aan de GD, Diergezondheidsadministratie Kleine Herkauwers, Postbus 9, 7400 AA in Deventer. Let op: het ministerie van LNV betaalt de kosten van het vaccin. Schapen- en geitenhouders betalen zelf de eigen dierenarts voor de toediening van het vaccin.

Actuele informatie

Bovenstaande informatie kan slechts een deel van de vragen van de hobbyhouder beantwoorden. Communiceren is nooit klaar.

Heeft u meer vragen, kijk dan op de website www.capraovis.nl of www.gddeventer.com voor actuele informatie. ●

Minister Verburg assisteert bij de Q-koortsvaccinatie